

fejű idol töredékét találtuk. Az idol felsőtestén cikkcakk díszítés látható. A szem, a száj és a jobb fül bevágással hangsúlyozott, az orr plasztikus kiképzésű.

A neolitikus objektumok jellegzetes leletei voltak – a kerámia mellett – az obszidiánból és opálból készített pengék. A pengék alapanyagai, a magkövek is nagy számban fordultak elő. Ezek mellett minden nagyobb méretű gödörben volt a gabona őrlésére alkalmas, lapos, ovális alakú, tetején ívesre kialakított őrlőkő és a hozzá tartozó, gömbölyded alakú marokkő is. Több gödörből kisebb-nagyobb méretű földfesték-rög (okker) is előkerült.

Az 58. anyagnyerőhely K-i felében, 60–70 cm mélységben egy Ny–K-i tájolású, bal oldalán fekvő, zsugorított helyzetű felnőtt váza feküdt. Az elhunyt arccal D-i irányba nézett. Sírgödörre utaló nyomot nem találtunk. A váztól Ny-ra, a gödörben égett, patiosos réteg húzódtott. A rossz megtartású váz felszedésekor, a jobb boka alatt két opál magkővet találtunk, amelyek talán mellékletként értelmezhetőek. A váz alatt, felett és körülötte kerámiatöredékek feküdtek, mely arra is utalhat, hogy az elhunytak nem ástak sírgödört, csak egyszerűen befektették a már nem használt és némileg feltöltődött gödörbe.

A késő bronzkori objektumok a nyomvonal középső részén, egymás közelében, egymástól 7–10 m-re helyezkedtek el. Mind a 4 gödör kisebb méretű, kerek alakú volt. Leletanyagukat főként edénytöredékek és egy-két kőpenge alkotta. A bronzkori edénytöredékek anyagukban eltértek a neolitikus töredékektől. Az edények anyagában több esetben megtalálható volt a csillámos közúzsalék. A 94. gödörben egy tárolóedény, a 97. gödörben egy kisebb és egy nagyobb edény összeroppant töredékei feküdtek. A 114. gödörben egy szájával lefelé fordított, egyfülű edényt bontottunk ki. A 94. objektumban szilikátsalakokat, a gödör alján 3 nagy méretű követ figyeltünk meg.

Kéked, Hosszú-földek lelőhely veszélyeztetett részének teljes feltárását elvégeztük. A megtisztított, restaurált leletanyag a Herman Ottó Múzeumba került.

Munkatársak: Gallina Zsolt régész, Móricz Róbert technikus. A geodéziai felmérést az Archeoline Kft. végezte el.

GULYÁS GYÖNGYI – GALLINA ZSOLT

Tetők (KÖH 82599): A terepbejárásakor intenzív késő bronzkori és középkori (13–15. századi) települést határoltunk le. A lelőhely Kéked falutól Ny-ra, a Lapis-patak jobb partján, a Hernád magasparton húzódik.

A nyomvonal által érintett lelőhely kutatására 2013. július 18. és július 31. között került sor. A 10 napos ásatás során összesen 41 jelenség feltárására nyílt lehetőségünk. Az objektumok értelmezését több tényező is nehezítette, egyrészt a nyomvonal a már a kora újkorban is használt úton halad, amelynek használata, feltöltése több helyen bolygatta az objektumokat. Másrészt a Hernád magaspartjáról (K-i irányból) is mosódhatott le a valamivel alacsonyabban fekvő térszínre régészeti leletanyag, rétegtani keveredést okozva ezzel.

A területen elsőként a késő bronzkor időszakában telepedtek meg, melynek hagyatékát 7 jelenség őriz. A másik korszak, melynek emlékményét megtaláltuk, a szkíta korhoz köthető 17 objektum volt. Mindkét időszakból javarészt sekély gödröket, a vaskorból egy megközelítőleg szögletes, cölöplyukakkal ellátott objektumot is feltártunk, melyekből közepes mennyiségű kerámiatöredék, kevés szerszámkő és orsógomb, valamint egy borostyángyöngy darab került ki. Emellett néhány fémtárgyat is gyűjtöttünk (bronzhuzal, bronztű, vaskés). Egy objektum

kevert leletanyagot tartalmazott, további 9 leletanyag nélküli, melyeket ismeretlen korúnak határoztunk meg. Hét jelenség pedig természetes képződmény lehetett.

Munkatársak: Galkó József, Gregóczi Gergő, Gyárfási József, Hajdú István, Kalászi György, Páll Gergely.

L. HAJDÚ MELINDA

118. Kiszombor határa (Csongrád megye) B, Á, Kő

2013. január 15-én a Móra Ferenc Múzeum munkatársai régészeti terepbejárást végeztek a Kiszombor külterületén található Óbébai út (43107 j. út) nyomvonala mentén. Az utat a 3+289–6+504 km közötti szakaszon felújítják (szélesítik, burkolatot újítanak, illetve új burkolattal látják el), ezért végeztünk megelőző régészeti terepbejárást és adatgyűjtést. Az érintett szakaszon a nyomvonal mindkét oldalát 25–25 m szélességben bejártuk. Az időjárás és a látási viszonyok igen kedvezőek voltak. A bejárt területek legnagyobb része szántóföld, túlnyomó részben friss szántás és őszi gabonavetés, kisebb részben hagymaföld, a D-i részen, a Porgány-ér és az Óbébai út között pedig rövid szakaszon gyep (parlag) volt. A terepbejárás elsődleges célja a már ismert lelőhelyek kiterjedésének pontosítása és újabb, még nem ismert lelőhelyek megtalálása volt. A területet korábban Vizi Márta járta be (1985), valamint Kiszombor 66. lelőhelyen Mészáros Patrícia is végzett helyszíni szemlélt (2012). A terepbejárás eredményeként két újabb, eddig nem ismert régészeti lelőhelyet találtunk.

Kiszombor, 66. sz. (KÖH 44196): A Kercseligeti-patak és a Bükk-pusztá felől érkező árok találkozásánál, a két víz közé D felé félszigetszerűen benyúló domb D-i végén, kb. 250 m hosszan középkori cserépeket gyűjtöttünk a száraz szántásban. Az ismert lelőhely DK-i és DNY-i irányú bővülését dokumentáltuk.

Új lelőhely az Óbébai út I. (KÖH 83807) és az Óbébai út II. (KÖH 83809). Észleltünk még leleteket az Óbébai út D-i oldalán, az 5+245 km-nél is, de mivel csak három régészeti korú cserépedény-töredéket gyűjtöttünk, ezt a területet nem vettük fel a régészeti lelőhelyek sorába. A gyűjtött régészeti korszakok: bronzkor, Árpád-kor. Az előkerült leletanyag között figyelemre méltó egy kora bronzkori, mészbetéttel kitöltött geometrikus díszítésű edény töredéke.

Munkatársak: Füvesi István, Frank Tamás, Kerekes Orsolya, Murinyi Attila régésztechnikus.

BEDE ÁDÁM

119. Kosd határa (Pest megye) U, R, B, I

A Magyar–szlovák DNA 800 gázszállító tranzit vezeték fektetési munkálatai során a szentendrei múzeum munkatársai megelőző régészeti feltárásokat végeztek, és a teljes nyomvonalon szakfelügyeletet biztosítottak.

Kéméndvég (MRT9. k. 14/9. lh., KÖH 10623): 2013. július 26. és augusztus 12. között feltárást végeztünk a lelőhelyen. A terület Kosd településtől ÉK-re, egy ÉNy–DK-i irányú dombon É–D-i irányban húzódik. A humuszolt terület 711,4 m² nagyságú volt. A feltárás során összesen 19 objektumot bontottunk ki. A kibontott objektumok között 2 árok, 8 gödör, 2 sütőkemence, 1 kemenceboka(?), 7 feltöltődési réteg, 1 állatváz és 1 patintott kőpenge-depó volt. Az objektumok közül kiemelhetőek